

FUNKTIONSHINDERSPERSPEKTIV OCH TILLGÄNGLIGHET I NORDISKA MINISTERRÅDETS VERKSAMHET

Nollmätning för situationen 2015 och förslag till förbättrande
åtgärder inför 2016

norden

Nordens Välfärdscenter

INNEHÅLL

FÖRBÄTTRAD TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRSTÄRKT MEDVETENHET OM FUNKTIONSHINDERSPERSPEKTIV I NORDISKA MINISTERRÅDETS VERKSAMHET	3
Projektets fortskridande samt grundfakta om Nordiska ministerrådets sekretariat	3
FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRANDE ÅTGÄRDER INFÖR 2016	6
Personalpolitik och arbetsmiljö	6
Möten och konferenser	6
Kommunikation	7
Medvetandegörande av funktionshindersperspektiv i olika politikområden.....	7
NÄSTA STEG	7
NOLLMÄTNING AV TILLGÄNGLIGHET OCH MEDVETANDE OM FUNKTIONSHINDERSPERSPEKTIV 2015	8
Personalpolitik och arbetsmiljö	8
Möten och konferenser	10
Kommunikation.....	11
Medvetandegörande av funktionshindersperspektiv i minister- rådets olika politikområden	13

Utgiven av Nordens Välfärdscenter

www.nordicwelfare.org

© november 2015

Ingår i projektet "Integrering av funktionshindersperspektiv och
förbättrad tillgänglighet i Nordiska ministerrådets verksamhet"

Författare: Maria Montefusco, tel +46 (0)761 99 28 07,

maria.montefusco@nordicwelfare.org

Ansvarig utgivare: Ewa Persson Göransson

Upplaga: 200

Grafisk design: Idermark och Lagerwall Reklam AB

Tryck: Navii

Rapporten kan laddas ner på www.nordicwelfare.org/publikationer

FÖRBÄTTRAD TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRSTÄRKT MEDVETENHET OM FUNKTIONSHINDERSPERSPEKTIV I NORDISKA MINISTERRÅDETS VERKSAMHET

NORDISKA MINISTERRÅDET vill vara ett gott exempel i fråga om både jämställdhet och tillgänglighet. Genom projektet ”Integrering av funktionshindersperspektiv och förbättrad tillgänglighet i Nordiska ministerrådets verksamhet” ska den mer universellt utformade verksamheten fungera bättre för alla.

Projektet är en aktivitet inom Nordiska ministerrådets handlingsplan för nordiskt samarbete om funktionshinder. Handlingsplanen har tre fokusområden, Mänskliga rättigheter, Mångfald och Fri rörlighet. Detta projekt finns under området Mångfald. Projektet finansieras med medel från ministerrådets strategi för hållbar utveckling och implementeringsbudgeten för mångfaldsmålen i denna. Sekretariatet för Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder, vid Nordens Välfärdscenter, koordinerar projektet.

Tanken är att personer, på lika villkor, oavsett kön och funktionsförmåga, ska kunna ta del av det officiella nordiska samarbetet och den politik som samarbetet genererar. Projektet ska också bidra till en ökad medvetenhet om funktionshindersfrågor i utveckling och utformning

av nordisk politik och i sin tur främja delaktighet för hela befolkningen. Projektet har också kopplats ihop med integrering av andra hållbarhetsperspektiv och med integreringen av jämställdhet mellan kvinnor och män.

PROJEKTETS FORTSKRIDANDE SAMT GRUNDFAKTA OM NORDISKA MINISTER- RÅDETS SEKRETARIAT

I detta skede handlar projektet mest om Nordiska ministerrådets sekretariat, men vissa element kan senare möjligtvis tillämpas också i andra funktioner, t.ex. institutioner, samarbetsorgan etc.

Nordiska ministerrådets sekretariat ligger centralt i Köpenhamn, i en byggnad med fyra våningar och källare. Huset rymmer sekretariat för Nordiska ministerrådet, Nordiska rådet och Nordiska kulturfonden. Byggnadens gamla arkitektur innebär en del begränsningar för personer med funktionsnedsättning, äldre och andra som är i behov av god tillgänglighet. Byggnaden har ett mindre antal möteslokaler, tre hissar och en trapphiss till undervåningen. För att kunna röra sig runt i huset behöver man ett passerkort som finns för anställda och för

gäster. Det finns flera stora toaletter som fungerar för personer som exempelvis använder rullstol.

Det finns ett hundratal personer anställda, det är inte känt hur många av dessa som har någon typ av funktionsnedsättning. Det är tveksamt om det vore möjligt att ta reda på detta. Möjligtvis genom en anonymiserad personalenkät. Det hålls möten både internt på sekretariatet och externt i de olika länderna. Personalomsättningen är stor på grund av tidsbegränsade anställningskontrakt.

Hittills inom projektet har en intern arbetsgrupp med representanter från Nordiska ministerrådets sekretariat utsatts och träffats. En rad frågeställningar diskuterades om universell utformning och tillgänglighet under rubrikerna "Personalpolitik och arbetsmiljö", "Möten och konferenser" samt "Kommunikation". Denna rapport ger en bild av det rådande läget och gruppen ger förslag på möjliga insatser och åtgärder för att åstadkomma förbättringar inom det aktuella området. Samtliga frågeställningar och åtgärder kommer att följas upp i mars 2016 och 2017.

En ytterligare arbetsgrupp arbetar med en komplettering av ministerrådets nya inspirationsportal och online-verktyg för hållbarhetsintegrering, GRO. GRO ska vara ett stöd för anställda inom det officiella samarbetet i frågan om att integrera olika perspektiv i arbetet och

politiken. Sedan tidigare handlar GRO om integrering av hållbarhetsperspektiv och det finns särskilda markörer i verktyget då det kan vara särskilt angeläget att vara medveten om jämställdhet, barn- och ungdomsperspektiv. Inom projektet kommer portalen att kompletteras med ett funktionshindersperspektiv. Genom verktyget kommer personer som arbetar med ministerrådets projekt, strategier och kommunikation att kunna få tips om när det kan vara särskilt viktigt att ha universell utformning, tillgänglighet och situationen för flickor, pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning i åtanke.

I mars 2015 besöktes Nordens Valfärdscenter av tre rådgivare från ministerrådets sekretariat som har ansvar för olika tvärssektoriella projekt. I diskussionerna konstaterades att det finns behov för att utveckla och systematisera det tvärssektoriella arbetet ytterligare.

"Handlingsplanen har tre fokusområden, Mänskliga rättigheter, Mångfald och Fri rörlighet."

FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRANDE ÅTGÄRDER INFÖR 2016

Utifrån diskussionerna vid möten och skriftliga svar föreslås att Nordiska ministerrådet arbetar med följande förbättrande åtgärder inför den nya mätningen i mars 2016:

PERSONALPOLITIK OCH ARBETSMILJÖ

- Genomföra en informationsinsats för anställda vid personalavdelningen om vad olika funktionsnedsättningar innebär i fråga om tillgänglighetsbehov och vart man kan vända sig gällande arbetstagares rätt till individuell anpassning.
- Undersöka förutsättningarna för att skriva om likabehandlingsplanen så att den främjar likabehandling utifrån fler perspektiv än kön.
- Testa tillgängligheten i Nordiska ministerrådets, Nordiska rådets och Nordiska kulturfondens rekryteringsverktyg, exempelvis genom testverktyget som används av NMR KOMM vid test av webben.
- Be om ett kostnadsförslag avseende systematisk genomgång och åtgärdsförslag av tillgängligheten på arbetsplatsen, exempelvis genom kontakt med Statens Byggeforskningsinstitut, SBi i Danmark.
- Se över evakueringsplaner och se till att funktionshindersperspektiv beaktas.
- Byta ut trapphissen till undervåningen så att den blir användbar även för personer med tyngre rullstolar.

MÖTEN OCH KONFERENSER

- Testa ett standardutskick av en inbjudan till ett internt och ett externt möte och se om det kan utvecklas.
- Lägga till standardfråga/formulering avseende tillgänglighet utifrån funktionsförmåga i den skabelon/mall som används vid utformning av inbjudningar.
- Informera koordinatörer om vilka olika sätt som bör finnas tillgängliga för personer med funktionsnedsättning för att kunna kontakta sekretariatet.
- Använda vägledande material, såsom en checklista, om tillgängliga möten.
- Lägga till ett baskrav på tillgänglighet i lokaler som används inom ramen för det nordiska samarbetet (rörelse, syn, hörsel även teckenspråkstolkning och lättläst material vid behov).
- Lägga till tillgänglighet som kriterium i upphandling av mötes/konferensrum, restauranger, hotell som används inom verksamheten.

KOMMUNIKATION

- Fortsätta det påbörjade arbetet på området digital tillgänglighet. Bland annat följa processen med förslag till rättningslinjer för digital tillgänglighet som lämnats till ledningen.
- Utveckla kommunikationsavdelningens arbete med tillgänglighet till att omfatta samtliga publikationsserier. Exempelvis genom att fortsätta undersöka om E-PUB formatet kan ersätta/supplera tillgängliga PDF:er.
- Definiera framgångskriterier för tillgänglighet.
- Genomföra en workshop, eller annan dialog om hur vi kan skapa realistiska målsättningar. Alla enheter vid kommunikationsavdelningen bjuds in att delta: TOLK, WEB och PUB.
- Verka för att alla ministerrådets portaler och digitala kanaler tar hänsyn till användaren och har god tillgänglighet. Detta gäller konkret service som att finna ett projekt, söka en anställning, läsa referat etc.
- Starta ett projekt som säkrar att de sista 40 % av norden.org optimeras i förhållande till tillgänglighet för personer med funktionsned-

sättning. En del kan göras genom att strama upp rättningslinjer medan andra nödvändiga åtgärder kräver resurser till tekniska förbättringar. Kommunikationsavdelningen har estimerat en budget för denna utveckling och medel behöver prioriteras utifrån dialog med ledning.

- Genomföra en workshop om fokus på normkritisk bild- och språkanalys.

MEDVETANDEGÖRANDE AV FUNKTIONSHINDERSPERSPEKTIV I OLIKA POLITIK-OMRÅDEN

- Sekretariatet för Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder formulerar förslag till projektledaren för webbportalen GRO om hur verktyget kan kompletteras med ett funktionshindersperspektiv.
- NVC ställer fråga till avdelningarna/sekretariatet för ett urval av ministerråden för att undersöka om det finns kunskap eller pågående projekt kring funktionshinder och situationen för personer med funktionsnedsättning.

NÄSTA STEG

Dessa förbättrande åtgärder ska nu förankras vid ministerrådets sekretariat. I september 2015 väljs ett antal prioriterade aktiviteter ut, beslutas i den interna arbetsgruppen vid NMRS, och skrivs in i en handlingsplan med ansvarsfördelning, budget och tidsplan. En uppföljning görs utifrån denna rapport i mars 2016, detta inom ramen för projektet Funktionshindersperspektiv, kön och mångfald.

NOLLMÄTNING AV TILLGÄNGLIGHET OCH MEDVETANDE OM FUNKTIONSHINDERS- PERSPEKTIV 2015

Under våren 2015 har en nollmätning av ett antal indikatorer gjorts av projektledare vid Nordens Velfärdscenter tillsammans med en arbetsgrupp med representanter för Nordiska ministerrådets sekretariat.

Projektet har sedan starten haft ett antal möten och en del e-postkorrespondens.

- Möte med projektgruppen inklusive representanter från Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder 18 december 2014.
- E-post med förslag på frågeställningar till ministerrådets interna uppföljning av tillgänglighet, främst under februari/mars 2015.
- Möte den 20 mars 2015 då projektets interna grupp vid NMRS gick igenom avdelningarnas svar på frågeställningarna.
- Svaren från avdelningarna kompletterades i början av april med skriftliga sådana från koordinators och kommunikationsavdelning.
- Möte vid Nordens Velfärdscenter i slutet av mars med rådgivare från NMRS om integreringsprocesser.
- Fortsatt e-post- och telefonkorrespondens under vår/sommar.

Som resultat av denna process har vi nu ett underlag för att börja mäta förändringar och sätta mål för förbättringar i ministerrådets tillgänglighetsarbete och strävan att medvetandegöra funktionshindersperspektivet i dess politik och administration.

En grupp nationella experter för nordiskt samarbete om universell utformning och tillgänglighet har utsetts och träffats en gång inom ramen för projektet. Dessa kan konsulteras av personal vid NMRS. Nordens Velfärdscenter ansvarar genom projektledningen för matchning av behov i NMRS och kompetens i expertgruppen eller utanför denna grupp.

Här summeras i stora drag om vad som framkommit vid nollmätningen i mars 2015.

PERSONALPOLITIK OCH ARBETSMILJÖ

Ansvarig: Personalavdelning, Service och IT

Mål: Nordiska ministerrådet ska vara en arbetsgivare som föregår med gott exempel. Det ska vara möjligt att arbeta vid ministerrådets sekretariat om man har rätt kompetens, oavsett funktionsförmåga i övrigt.

Förutom den kunskap och kompetens som anställda vid personalavdelningen har med sig från tidigare erfarenheter, finns ingen explicit expertkunskap om funktionsnedsättningar, vad de innebär för behov av tillgänglighet eller om arbetsgivarens skyldigheter gällande tillgänglighet. Eftersom sekretariatet är en internationell organisation är det inte underlagt nationella lagar och regler. Detta gäller även lagar och regler om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Sekretariatet behöver därför ta fram egna regler kring detta. Intresse finns på personalavdelningen för ökad kännedom.

Funktionsförmåga är inte inkluderad i arbetsplatsens likabehandlingsplan. Den som finns avser att främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Andra diskrimineringsgrunder är inte inkluderade i det systematiska arbetet. Det finns vissa aktiviteter som syftar till att främja psykisk hälsa. I ministerrådets personalhandbok finns förbud mot diskriminering på olika grunder där funktionsnedsättning är en sådan.

Kompetens om arbetstagarens rättigheter och arbetsgivarens skyldigheter gällande behov av anpassning, hjälpmedel etc. skaffas vid behov. Det kan vara svårt att bedöma vad som kan vara skälig anpassning i ett gammalt hus när det kommer till anpassningar och ombyggnad. Här finns intresse för kompetenshöjande insatser.

Det är okänt om rekryteringsprocessen är tillgänglig, det vill säga huruvida annonsering och formulär som används är gjorda i tillgängliga format etc. Rekryteringsansvariga arbetar inte strukturerat aktivt med medvetandegörande och attityder kring tillgänglighet, funktionsnedsättning eller funktionsförmåga. I samband med rekryteringen får ingen utsättas för oskälig särbehandling. Generellt används kompetensbaserad rekrytering. Då det finns kandidater som har likvärdig kompetens kan arbetsgivaren prioritera utifrån jämlikhet mellan kvinnor och män och främja geografisk mångfald (nationalitet).

Det finns en generell utrymningsplan som gäller för alla som befinner sig i huset vid en evakueringssituation. Det finns inga explicita instruktioner om hur personer med olika behov ska evakueras. Det finns ansvariga på varje våning som meddelar räddningstjänsten om de uppfattar att någon kan finnas kvar i byggnaden. Det kan finnas behov av att medvetandegöra vad som gäller vid evakuering av

personer som inte kan ta sig ut själva. Också att ta bort skrymmande föremål från brandutgångar, se över vilka glasföremål som kan innebära särskild risk vid brand med mera. Kan vara aktuellt med inköp av evakueringsmattor som kan finnas vid de vanliga utrymningsvägarna (trapphus), kanske placeras vid hjärtstartaren.

Tillgänglighet till och i lokaler

Det har tidigare inte gjorts någon analys av huruvida arbetslokaler och arbetsprocesser är tillgängliga för medarbetare med olika typer av funktionsnedsättningar. Sekretariatet är placerat i ett äldre hus med begränsade möjligheter till anpassning av lokalerna. Fysiskt är det utmanande, speciellt svårt för rullstolar, särskilt tyngre elektriska rullstolar då golven på de övre våningarna inte bär tyngre objekt. Det kan vara svårt för personer med nedsatt syn att orientera sig i lokalerna, det bedöms dock inte finnas uppenbara risker.

Det finns en särskild problematik med sekretariatets trapphiss i entrén som leder ner till undervåningen. Denna har i dagsläget en alltför låg maxvikt, och kan inte bära anställda eller besökare som använder tyngre typer av rullstolar (elektriska rullstolar). Detta hindrar samtliga som använder denna typ av hjälpmedel att ens komma in i byggnaden.

MÖTEN OCH KONFERENSER

Ansvarig: Koordinatorer, rådgivare och projektledare vid Nordiska ministerrådets sekretariat.

Mål: Möten som arrangeras av ministerrådet ska vara tillgängliga för deltagare i aktuell målgrupp oavsett funktionsförmåga. Detta gäller både för internt arrangerade möten inklusive aktiviteter inom ordförandeskapsprogram och vid beställningar av externt arrangerade möten.

Alla inbjudningar sänds ut i PDF- eller Word-format men det är okänt i vilken mån de är läsbara för mottagare som har synnedsättning eller lässvårigheter. Förslag om hur detta kan göras bättre välkomnas.

Koordinatorerna har inte upplevt att deras mottagare tidigare uttryckt särskilt behov av tillgänglighet.

Det är möjligt att ange behov av tillgänglighet och matallergier vid anmälan till möten och konferenser men frågan ställs inte rutinmässigt. Det är möjligt att göra om den skabelon/mall som används vid utformning av inbjudningar. Detta är särskilt viktigt inom profileringsarbetet Nytt Norden. Koordinatorerna har begränsad erfarenhet av att mötesdeltagarna har haft dessa behov. Vid några tillfällen har dock mötesdeltagare utgått från att mötet ska vara tillgängligt och problem har uppstått som varit svåra att lösa i efterhand.

Personal vid Nordiska ministerrådets sekretariat kan kontaktas via telefon, e-post, personligt möte och det kan arrangeras videomöten via Lync, Scopia och videokonferensutrustning.

NMRS har inget baskrav på tillgänglighet i lokaler som används för sin verksamhet och för sina ändamål. Universell utformning och tillgänglighet finns inte med som kriterium i upphandling av mötes/konferensrum, restauranger, hotell som används inom verksamheten. Miljö och pris värderas vid upphandling.

KOMMUNIKATION

Ansvarig: Kommunikationsavdelningen som är indelad i tre enheter: Publikation, Webredaktionen och Tolk- och översättningsenheten.

Mål: Det ska vara möjligt att ta del av det som nordiska ministerrådet kommunicerar.

NMRs kommunikationsstrategier följer de värderingar vi har i det nordiska samarbetet. Med hänsyn till dessa värderingar som alla nordiska länder står bakom, ska funktionsnedsättningar inte vara något hinder för samhällsdeltagande. Vårt mål är därför att all information vidrörande det nordiska samarbetet är lättillgängligt för alla medborgare, oavsett livssituation.

Tillgänglighet och mångfald berörs i de policydokument och handlingsplaner som rör kommunikationsområdet. Till exempel i skrivningar om att vi ska kommunicera på mottagarnas villkor, det vill säga ta hänsyn till kunskapsnivå hos mottagarna, livssituation, eventuella funktionshinder samt vilken typ av teknik som är relevant i varje enskilt fall. Dessutom nämns att

vi med hjälp av omvärldsbevakning ska sätta det nordiska samarbetet i sammanhang som är samhällsrelevanta.

Kommunikationsavdelningens ambition är att reflektera värderingarna om mångfald och tillgänglighet men beskriver också utmaningarna med det breda uppdraget att kommunicera till 26 miljoner invånare, den stora byråkratin, översättning till olika språk och flera andra omständigheter som kan innebära att minoriteten i befolkningen inte upplever sig tillräckligt sedd. Kommunikationsavdelningen önskar att bli ännu bättre på att tillvarata funktionshindersperspektivet och tar gärna emot förslag på hur arbetet kan förändras.

NMR Publikation ger ut en stor mängd rapporter varje år och arbetar med tillgänglighet på flera olika sätt, men har inga nedskrivna riktlinjer för detta arbete. I TemaNord serien arbetar NMR med tillgänglighet generellt (för alla) och med tillgänglighet specifikt för personer med läs- och synnedsättning.

Den breda tillgängligheten säkras genom vår Open Access policy¹. Alla publikationer är tillgängliga för gratis nedladdning i PDF-format från publikationsplattformen NordPub². TemaNord publiceras också i EPUB-format. Detta gör publikationerna tillgängliga digitalt för alla. De kan också köpas i tryckt format.

I Open Access policyn framhävs att: "It is highly recommended that publications fulfil accessibility criteria for people with visual impairment or reading disabilities." NMR Publikation har tagit tag i denna utmaning genom flera insatser.

1 <http://www.norden.org/sv/publikationer/open-access/open-access-mandat>

2 www.norden.org/nordpub

Avdelningens grafiska medarbetare har deltagit i en internationell konferens om PDF-tillgänglighet och fick god insikt i problemställningar och utmaningar. Efter konferensen blev en av medarbetarna utsedd att arbeta målinriktat för att säkra PDF-tillgänglighet (PDF U/A formatet) för TemaNord-serien. En PDF-tillgänglighetsworkshop har genomförts för NMR Publikation. Kommunikationsavdelningen har haft en dialog med WHO om tillgänglighetsaspekten, som har hög prioritet i WHO. Det har varit inspirerande och givit ett gott nätverk. Kommunikationsavdelningen har också haft en dialog med Nordens Välfärdscenter om tillgänglighet, som bland annat givit utslag i formuleringen av Open Access policyn.

Vid sidan av dessa aktiviteter har en dialog inletts med vår print- och distribueringspartner, Rosendahls som är specialiserade på PDF-tillgänglighet. Rosendahls har bland annat arbetat med att utveckla och implementera ett konverteringsverktyg för PDF U/A under namnet axesPDF. Verktyget säkrar att en korrekt strukturerad Word-fil bevarar sin struktur när den konverteras till PDF. NMR Publikation har fått ett godkännande från Generalsekreteraren att inleda ett pilotsamarbete med Rosendahls kring detta.

TemaNord-rapporter layouts i en Word-mall/skabelon, som ligger fritt tillgänglig på nätet. Mallen garanterar upp emot 90-95 % PDF-tillgänglighet. Genom att uppdatera exempelvis layout av tabeller i Word-mallen och koppla på axesPDF, förväntas 100 % PDF-tillgänglighet. Den nya Word-mallen/skabelonen förväntas vara i drift före sommaren 2015.

Kommunikationsavdelningen använder i största möjliga mån endast godkända färger i publikationer och på webben.

Kommunikationsavdelningen arbetar för att kunna göra kortversioner av långa rapporter i form av så kallade policy briefs som presenteras på ett mer grafiskt tilltalande sätt. Dock gör grafiken att PDF-filen inte blir lika tillgänglig som den längre rapporten.

Norden.org är designad utifrån gällande Web Content Accessibility Guidelines och uppfyller enligt svenska regeringens E-delegations testverktyg³ cirka 67 % av kraven.

Det finns därmed utrymme för optimering och en genomgång av sitens förbättringsområden utifrån aktuella Web Content Accessibility Guidelines.

I NMR:s bildpolicy på Norden.org försöker vi visa Norden som en mångfaldig region, det gäller både kön, etnicitet och funktionshinder. I bildarkivet finns bilder av personer med funktionsnedsättningar. Dessa bilder är som alla taggade med olika ämnesord utifrån sammanhanget. Vi har inget specifikt ämnesord för funktionshinder, men taggar bilder med sammanhangen i vilka bilderna ingår såsom transport, skola, arbetsliv med mera. Man kan överväga att införa ämnesord som gör det lättare att finna foton med människor med funktionsnedsättningar om det är relevant för ett visst budskap eller innehåll. Det är dock viktigt, att ämnesord primärt väljs efter sammanhangen som bilderna ingår i, exempelvis utbildning, arbete, familj etc. Det finns intresse av att arbeta mer systematiskt med bildval.

3 <http://webbriktlinjer.se/testa-din-webbplats/>

MEDVETANDEGÖRANDE AV FUNKTIONS- HINDERSPERSPEKTIV I MINISTERRÅDETS OLIKA POLITIKOMRÅDEN

Det finns sedan tidigare ingen uppföljning av hur olika politikområden inom det officiella nordiska samarbetet uppmärksammar situationen för personer med funktionsnedsättning. Universell utformning och inkludering av personer med funktionsnedsättning omnämns explicit i strategin för social- och hälsopolitik samt hållbarhetsstrategin Ett gott liv i ett hållbart Norden⁴.

Genom handlingsplanen för nordiskt samarbete om funktionshinder har aktivitetsförslag förankrats i ministerråden för Jämställdhet,

Arbetsliv samt Utbildning och forskning. Ministerrådet för kultur har tidigare uppmärksammat Kultur för alla.

Nordiska ministerrådets Råd för nordiskt samarbete om funktionshinder, är förankrat i Nordiska ministerrådet för Social- och hälsopolitik men är en resurs för samtliga politikområden. Verksamheten är än så länge relativt ny och inte tillräckligt känd för alla sektorer.

Inom detta projekt har en mycket enkel inventering påbörjats för att se om och i så fall vad som görs i de olika sektorerna. Denna uppföljning kan utvecklas under projektiden.

PÅGÅENDE KÄNT ARBETE I NÅGRA AV MINISTERRÅDEN:

Nordiska samarbetsministrar, MR-SAM inklusive Nordiska samarbetskommittén, NSK)

Samarbetsministrarnas expertgrupp för hållbar utveckling har godkänt finansiering av bland annat detta projekt. Samarbetsministrarnas Gränshinderråd har ett aktivt samarbete med Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder. Generalsekreterare Dagfinn Høybråten har vid flera tillfällen medverkat vid aktiviteter arrangerade av Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder och projektverksamheten inom ministerrådets handlingsplan för temat.

Nordiska ministerrådet för Jämställdhet, MR-JÄM inklusive ämbetsmannakommitté ÄK-JÄM

- Projekt om diskriminering och könsrelaterat våld och funktionshinder (tillsammans med MR-S)

- Projekt om nordiskt samarbete för universell utformning och tillgänglighet (tillsammans med MR-S)
- Projekt om integrering av funktionshindersperspektiv och ökad tillgänglighet i delar av Nordiska ministerrådets verksamhet (detta projekt) (tillsammans med MR-S)

⁴ <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A700871&dsid=1337>

**Nordiska ministerrådet för Arbetsliv,
MR-A inklusive ämbetsmannakommitté
ÄK-A**

- ÄK-A:s utskott för arbetsliv har beställt rapporten *New Policies to Promote Youth Inclusion: Accommodation of diversity in the Nordic Welfare States*, rapporten finns att beställa och ladda ner på norden.org
- ÄK-A har med anledning av handlingsplanen för nordiskt samarbete om funktionshinder utsett kontaktpersoner vid ministerierna med specialistkompetens om funktionshinder.
- Under det finska ordförandeskapet för NMR 2016 kommer ett expertseminarium på temat Arbetsliv och funktionshinder att arrangeras.

**Nordiska ministerrådet för Utbildnings-
och forskningspolitik, MR-U inklusive
ämbetsmannakommitté ÄK-U**

- ÄK-U har beviljat medel till projektet *Studier, mobilitet och funktionshinder* som utförs av Universell vid NTNU i Norge.
- ÄK-U har med anledning av handlingsplanen för nordiskt samarbete om funktionshinder utsett kontaktpersoner vid ministerierna med specialistkompetens om funktionshinder.

Nordiska ministerrådet för näringsliv, energi och regionalpolitik, MR-NER, inklusive ämbetsmannakommitté ÄK-N

Institutionen Nordic Innovation har ett flertal projekt om hur innovation kan användas för att skapa ett samhälle där så många som möjligt kan vara delaktiga och leva ett självständigt liv. Bland andra projekten Nordic Built Cities och Independent Living Challenge.

Nordiska ministerrådet för Social- och hälsopolitik, MR-S inklusive ämbetsmannakommitté ÄK-S

Rådet för nordiskt samarbete samt handlingsplanen för området ägs av MR-S.

Institutionen Nordens Välfärdscenter, NVC, är en central aktör för kunskapsutveckling och medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning.

- Projekt om diskriminering och könsrelaterat våld och funktionshinder (tillsammans med MR-JÄM).
- Projekt om nordiskt samarbete för universell utformning och tillgänglighet (tillsammans med MR-JÄM).
- Projekt om integrering av funktionshindersperspektiv och ökad tillgänglighet i delar av Nordiska ministerrådets verksamhet (detta projekt) (tillsammans med MR-JÄM).

ÄK-S har inom ramen för handlingsplanen utpekat experter till ett nätverk om implementeringen av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Nordiska ministerrådet för Kultur, MR-K inklusive ämbetsmannakommitté ÄK-K

Det har tidigare funnits ett sektorsnätverk för funktionshindersfrågor med experter från departementen med specialistkompetens om personer med funktionsnedsättning.

ÄK-K har tidigare arbetat med temat Kultur för alla.

Hållbarhets- och inspirationsportalen på gro.norden.org

Efter en första genomgång av hållbarhetsportalen GRO konstaterar medlemmar i Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder att en arbetsgrupp inom Rådet och expertgruppen om universell utformning och tillgänglighet bör gå igenom portalen och komma med synpunkter utifrån ett funktionshindersperspektiv. Detta välkomnas av projektledaren för portalen.

norden

Nordens Välfärdscenter